

Posudek oponenta rigorózní práce

Jméno kandidáta: **Ing. Mgr. Jan Broulík**
Téma: **Ekonomická analýza práva a rozhodovací procesy v korporacích**
Oponent: **doc. JUDr. Karel Beran, Ph.D.**

Struktura a rozsah práce

Práce se kromě úvodu a závěru systematicky člení do šesti částí.

První kapitola je věnována právníkům osobám obecně a jejím účelem je jednak obecné vymezení pojmu právníké osoby, jednak odlišení právníkých osob veřejného a soukromého práva, jakož i vysvětlení toho, v čem spočívá specifikum korporací soukromých a veřejných. V návaznosti na to je následně charakterizována jako nejdůležitější zástupce veřejnoprávních korporací Univerzita Karlova a na druhé straně pak akciová společnost, za jejíž zástupce jsou vybrány společnosti ČEZ a Škoda Auto. Z citované literatury k této kapitole plyne, že hlavními prameny pro její zpracování byly tři zdroje: především jde o kapitolu z učebnice občanského práva Knappová a kol., kterou však zpracovali K. Eliáš a B. Havel. V této souvislosti je třeba vytknout kandidátovi, že nekorektně cituje tuto kapitolu pouze odkazem na hlavní autorku Martu Knappovou. Čtenáři tak zůstává skryto, že ve skutečnosti jde o úplně jiné autory. Dalším zdrojem je pak moje dizertační práce Právníké osoby veřejného práva, jakož i dizertační práce Ondřeje Frinty „Právníké osoby“. Pokud se týče mé práce Právníké osoby veřejného práva, považuji za chybu, že se autor odvolává na její původní verzi, kterou jsem obhájil na PFUK v roce 2005. Opomíjí tak skutečnost, že tato práce byla přepracována a knižně vydána v nakladatelství Linde Praha 2006. Skutečnost, že autor „přehlédl“ aktuálnější verzi dostupného pramene a věnoval se prameni běžně nedostupnému, považuji za chybu. Jak již naznačeno, této kapitole lze vytknout relativně omezený výběr použitých pramenů. Považuji za překvapivé, že kandidát opomíjí nejen monografii Jana Hurdíka¹, nýbrž např. i monografii B. Havla,² která by mu mohla být ideově blízká. Zároveň jsem nucen konstatovat, že tato kapitola není dokonalá ani z obsahového hlediska. Kandidát v ní poněkud povrchně představuje rozdílné názory na pojem právníké osoby mezi mnou a Karlem Eliášem. Ze způsobu, jakým vysvětluje, co je právníká osoba obecně, jakož i v čem spočívá rozdíl mezi právníkou osobou veřejného a soukromého práva, není příliš patrné, co podle kandidáta je oním **odlišujícím znakem mezi veřejnoprávními a soukromoprávními osobami**. Není ani patrné, zdali se ztotožňuje se znaky, které jsem pro charakteristiku právníkých osob veřejného práva navrhl, tj. skutečnost, že dotyčný útvar je nositelem buď veřejné moci, nebo veřejných úkolů. V návaznosti na to také činím rozlišení právníkých osob veřejného práva v užším a širším slova smyslu. Kandidát tak nepřipustně zjednodušuje moje navržená kritéria pro odlišování soukromých a veřejných právníkých osob. Za nepřipustně zjednodušující závěr považuji taktéž skutečnost, že kandidát označuje veřejné vysoké školy, resp. univerzitu za prototyp veřejnoprávní korporace. Činí tak přesto, že je mu znám můj závěr, který dokonce cituje na straně 19, o tom, že **veřejná vysoká škola v sobě zahrnuje jak veřejnoprávní korporaci, tak veřejný ústav**. S tímto závěrem se však nijak argumentačně nevypořádává a dále vychází z toho, že se jedná o veřejnoprávní

¹ Hurdík, J.: Právníké osoby (Obecná právní charakteristika). Brno 2000.

Hurdík, J.: Právníké osoby a jejich typologie (2. vydání). Praha 2009.

² Havel, B.: Obchodní korporace ve světle proměn. Praha: Auditorium 2011.

korporaci. Pro účely obhajoby proto doporučuji, aby kandidát jednak vysvětlil, v čem spatřuje ona odlišující kritéria veřejnoprávních a soukromoprávních právnických osob, a dále aby se vyjádřil, jaký charakter má veřejná vysoká škola a proč opomíjí znak veřejného ústavu jako jednu ze složek, které veřejnou vysokou školu konstituují.

Druhá kapitola je věnována ekonomické analýze práva. Kandidát v ní nejprve popisuje její vývoj, který se datuje od 50. let minulého století. Dále pak rozebírá základní koncepty ekonomické analýzy práva, které spočívají na předpokladu, že cílem každého jednotlivce je maximalizace užitku. Z tohoto pohledu je pak třeba rozlišovat mezi tzv. Paretovskou efektivností, která je zaměřena na maximalizaci užitku každého jednotlivce, a Kaldor-Hicksovskou efektivností, které jde o maximalizaci celkového užitku, která se může dít na úkor některých jednotlivců. Dalším východiskem ekonomické analýzy práva, která souvisí se snahou o efektivitu, je způsob, jakým je dosahováno efektivního řešení, související s „transakčními náklady“. Ekonomická analýza práva pak dochází v návaznosti na transakční náklady k podobnému závěru jako socialistická právní věda. Dospívá totiž k tvrzení, „že pokud jsou nulové transakční náklady, k dosažení efektivního společenského upotřebení zdrojů není právo potřeba“ (citace str. 30). Takové tvrzení velmi připomíná odumření práva v komunistické společnosti.³ **Třetí subkapitola vysvětluje funkci firem (právnických osob) z hlediska ekonomické analýzy práva.** Zjednodušeně lze říci, že existují proto, „aby došlo ke snížení transakčních nákladů jejich internalizací“ (citace str. 32). Firmy se však musí vyrovnat s problémem, který souvisí s oddělením vlastnictví a kontroly. Z toho vzniká hned několik problémů, které kandidát popisuje. Prvním z nich je otázka nákladů zastoupení, jež plyne z rozdílných zájmů principála a agenta (jako maximalizátorů vlastního užitku). Tento rozdílný zájem se konkrétně projevuje při informační asymetrii, kterou může agent využít ve svůj vlastní prospěch. Nástroj, který může vyřešit problém zastoupení, může spočívat v tzv. motivačním odměňování. Kandidát také zmiňuje přínosy oddělení vlastnictví a kontroly, spočívající v podstatě v dělbě práce. Nakonec si kandidát klade otázku, zdali firma, čímž má zřejmě na mysli právnickou osobu, představuje „svazek“ (nexus) smluv. Dospívá však k závěru, že tomu tak není, neboť by to podle něj ignorovalo institucionální zázemí trhů. Poněkud zvláště však působí argument, který se **týká veřejnoprávních korporací.** Zde kandidát uvádí, že na ně nemůžeme hledět jako na svazek smluv, neboť k jejich vzniku je třeba veřejnoprávního nástroje. Toto tvrzení však v plném rozsahu platí i pro právnické osoby soukromého práva. Právě tím se přeci liší od pouhé smlouvy o sdružení, tedy society. Pojmová odlišnost právnické osoby z tohoto hlediska totiž přece spočívá právě v omezeném ručení ve vztahu k vnějšímu prostředí (třetím osobám). Omezeného ručení pak přeci nelze dosáhnout pouhým smluvním ujednáním. K tomu je nepochybně třeba veřejného práva, které umožní na jedné straně jednání a na druhé straně pouze omezenou odpovědnost za takové jednání. Tuto otázku doporučuji blíže osvětlit při obhajobě. Ve čtvrté subkapitole kandidát popisuje právní normy z pohledu ekonomické analýzy práva. Zřetelně přitom vychází z Bartoškovy diplomové práce, obhájené v roce 2009. Rozlišuje přitom normy kogentní a dispozitivní. Poněkud překvapivě však neříká vůbec nic k vlastnímu tématu, tj. **zdali v případě rozhodování firem je spíše na místě kogentní nebo dispozitivní právní úprava, čeho by se tato dispozitivní úprava měla případně týkat a čeho ne.** Poslední dvě subkapitoly se týkají hodnocení ekonomické analýzy práva. Nejprve se kandidát zabývá otázkou, zdali je úlohou ekonomické analýzy práva pouhá deskripce a analýza toho, k čemu, tj. k jakým důsledkům konkrétní právní úprava vede. Druhou možností je normativní aplikace ekonomické analýzy práva, která bude považovat efektivnost jako kritérium pro rozhodování. S tím pak úzce souvisí kritika ekonomické analýzy práva, kterou lze zjednodušeně

³ Pašukanis, Je. B.: Izbrannyje proizvedenija po obščej teorii prava i gosudarstva, Moskva: Nauka, 1980, str. 55.

charakterizovat tak, že efektivnost není jedinou hodnotou, kterou právo chrání. Konečným cílem práva tak může být dosažení spravedlnosti, kterou však nelze zaměňovat za ekonomickou efektivnost. Kandidát v tomto ohledu tvrdí, že tam, kde je cílem úpravy ekonomická efektivnost, potom není důvodu neaplikovat ekonomické hledisko.

Třetí kapitola, nazvaná „**rozhodování v korporacích**“, obecně popisuje způsoby manažerského rozhodování. Nejprve popisuje teorii racionální volby, jež vychází z toho, že se lidé snaží maximalizovat svůj užitek a volí proto takovou variantu, která jim maximální užitek přinese. Problém však spočívá v tom, že ne každý člověk je „homo oeconomicus“ a nerozhoduje se pouze racionálně, nýbrž i emotivně nebo ze zvyku. Z toho důvodu je třeba vzít na vědomí i alternativní teorie, mezi kterými kandidát jmenuje teorii představ (image theory) nebo administrativní model rozhodování. Poměrně značný prostor pak kandidát věnuje tzv. popelnícovému modelu rozhodování, který je podle některých autorů příznačný pro rozhodování ve vzdělávacích institucích. Tyto instituce by se totiž měly blížit tzv. organizované anarchii. Poslední, třetí subkapitola je pak věnována rozhodování kolektivnímu. To se totiž značně odlišuje od dosud popisovaného rozhodování individuálního. V návaznosti na to kandidát popisuje metody dosahování kolektivního rozhodnutí, založené na „jednomyslnosti“, „prosté většině“, „obchodování s hlasy“, „kumulativním hlasováním“ a dalších metodách hlasování. Problém této kapitoly spočívá v tom, že není patrné, co je jejím cílem a k čemu směřuje. Samotný popis manažerského rozhodování totiž není dán do souvislosti s jeho právními aspekty. Pro účely obhajoby proto doporučuji, aby kandidát tuto souvislost vysvětlil.

Čtvrtá kapitola se opět spíše z ekonomického či „politologického“ hlediska zabývá otázkou „**corporate governance**“, tj. správou korporací. Kandidát sice v úvodu své práce tvrdí, že užívá pojmu korporace ve smyslu sdružení osob, kterému je přiznána právní subjektivita (spolek), v dalším textu však důsledně mluví o akcionářích a je tedy třeba uzavřít, že má v podstatě na mysli akciovou společnost. Z tohoto hlediska také dává logiku jeho klasifikace korporací na ty, jež mají rozptýlenou strukturu a je pro ně typický „outsiderovský“ model správy, na rozdíl od korporací s koncentrovaným vlastnictvím v rukou jediného akcionáře, pro který je typický „insiderovský“ model správy společností. Při rozhodování společnosti je přitom důležitá povinnost managementu postupovat „s péčí řádného hospodáře“ a loajálně vůči společnosti jako celku. Klade se proto otázka, co je skutečným zájmem korporace. Odpověď na ni podle kandidáta spočívá v odpovědi na otázku, čím zájem korporace ve skutečnosti reprezentuje. Podle teorie nadřazenosti je jí zájem akcionářů, podle teorie zájmových skupin jsou to i další zainteresované osoby, jako jsou zaměstnanci, věřitelé, zákazníci, apod. Dále se pak kandidát zmiňuje o dualistickém a monistickém modelu správy korporací, který stručně vysvětluje, přičemž tvrdí, že dualistický model dává spíše rozumný smysl tam, kde je zavedena možnost spolurozhodování zaměstnanců. Naopak tam, kde taková možnost není, tento smysl nedává. Poslední část této kapitoly věnuje správě vysokých škol, jejichž „zájem“ definuje v návaznosti na poslání vysokých škol, definované v §1 zákona o vysokých školách. Dále kandidát tvrdí, že zájmové skupiny, v jejichž zájmu veřejné vysoké školy existují, jsou v podstatě dvě, přičemž jde o stát a akademickou obec.

Pátá kapitola, nazvaná „**rozhodování a právní úprava**“, by měla tvořit zřejmě jádro celé práce. Začíná slibně, kdy tvrdí, že se pokusí o „nevakuovou analýzu právní úpravy“ rozhodování orgánů korporací (str. 64). Tímto poněkud netradičním pojmem má nepochybně na mysli úvahy vedené de lege ferenda, tedy kritické zhodnocení stávající právní úpravy z hlediska toho, jaká právní úprava by měla být optimální. Vzhledem k použitému instrumentáriu ekonomické analýzy práva je pak nasnadě, že kritériem nejlepšího možného uspořádání by měla být maximalizace užitku.

První subkapitola se věnuje **volbě členů orgánů**. Kandidát pak systematicky srovnává volbu členů orgánů na veřejných vysokých školách, konkrétně na Univerzitě Karlově, a poté v akciových společnostech. Nejprve se tak věnuje volbě členů akademického senátu. Vzhledem k rozdělení akademické obce do učitelské a studentské kurie dochází kandidát ke správnému, i když banálnímu závěru o tom, že studentský hlas má menší váhu. To pak podle něj vysvětluje „koncept racionální ignorance“, kdy většina studentů se voleb do akademického senátu neúčastní. Dále se kandidát věnuje jmenování rektora a doslova říká: „*Pokud se podíváme na to, jak proces volby rektora (ale nejen jeho, dále uvedené platí také pro volbu děkana fakulty či vedoucího katedry) probíhá v realitě, zjišťujeme, že jeho výsledek nebývá efektivní.*“ V této souvislosti cituje Bobka, podle kterého „*kritéria, která se při výběru vhodného kandidáta uplatňují, jsou pak spíše jeho služební léta a dosti často také to, aby daný kandidát vadil co nejmenšímu počtu lidí*“ (str. 70). V návaznosti na to dále cituje Tuckera, podle jehož názoru jsou akademičtí pracovníci českých vysokých škol „*nedostatečně schopní a zrigidněním organizační struktury vysokých škol se brání před tím, aby byli ze svých pozic sesazeni*“. Je zjevné, že kandidát kritizuje jak současný stav veřejných vysokých škol, tak jeho normativní úpravu. Výše uvedená tvrzení však vyžadují vysvětlení a případně i alternativu způsobu ustavování orgánů. Takovou alternativu bychom zřejmě mohli najít v připravovaném zákonu o vysokých školách. Kandidát by se měl vyjádřit k tomu, v čem je připravovaná reforma vysokých škol lepší, než dosavadní stav, a to zejména z hlediska metodologie, kterou prosazuje, tedy ekonomické analýzy práva. Pokud se týče jmenování správní rady veřejné vysoké školy, spekuluje kandidát o tom, že jsou její členové jmenování Ministerstvem školství právě proto, neboť by měli hájit veřejný zájem, zejména při dispozici s majetkem veřejné vysoké školy. Chybí však hodnocení, zdali je to dobře či špatně a jaká by byla alternativa. Dále kandidát rozebírá ustavování orgánů akciové společnosti. Nejprve poněkud nepřesně uvádí, že členy představenstva volí a odvolává prostou většinou hlasů valná hromada akciové společnosti. Teprve v další části uvádí toto tvrzení na pravou míru, kdy doplňuje, že stanovy mohou určit, že členy představenstva volí a odvolává dozorčí rada. K tomu kandidát uvádí, že dualistický model není úplně frekventovaný a uplatňuje se jen u 22% akciových společností, což je podle něj způsobeno zvýšením nákladů zastoupení. V souvislosti s volbou členů dozorčí rady se vyjadřuje i k tzv. „kodeterminaci“ zaměstnanců akciových společností, kteří jsou oprávněni volit své zástupce do dozorčí rady. V té souvislosti cituje Richtera, který uvádí, že „*zákonodárce nepokládá institut kodeterminace za efektivní nástroj správy akciových společností. V českém právu pak zůstává zachován z čistě politických důvodů*“ (str. 75).

Druhá část této kapitoly se zabývá **rozdělením kompetencí nejprve mezi orgány veřejné vysoké školy a následně mezi orgány akciové společnosti**. Kandidát zde však vůbec neříká, jaké kompetence, resp. pravomoci náleží jednotlivým orgánům veřejné vysoké školy. Určitou zmínku nalézáme pouze u rektora a ve skutečnosti se kandidát zabývá pouze hodnocením současného stavu, který zjevně považuje za neblahý. Neříká to však sám, a používá k tomu citáty ostatních, zejména Bobka. Reforma vysokého školství v České republice by pak, jak z jeho způsobu prezentace vyplývá, měla přinést žádoucí změnu. Ještě stručnější je v případě akciové společnosti, kde uvádí, že představenstvo rozhoduje o všech záležitostech společnosti, pokud nejsou vyhrazeny orgánům jiným. Jak v případě rozdělení kompetencí u veřejné vysoké školy, tak v případě akciové společnosti, se kandidát vyhýbá poctivému zpracování jednotlivých kompetencí jednotlivých orgánů a následně i jejich poctivému hodnocení. To považuji za podstatnou slabinu této práce. Kandidát zde totiž zcela opomíjí **odlišný model správy, který se uplatňuje jednak v soukromých a jednak ve veřejných korporacích**. Tím mám na mysli sofokratický a byrokratický, případně demokratický model. Kandidát by se k této otázce měl vyjádřit a kriticky zhodnotit jak

současný stav, tak připravovanou reformu, a to zejména z hlediska ekonomické analýzy práva.

Třetí subkapitola je věnována „**rozhodování orgánů**“. Pokud se týče rozhodování orgánů veřejných vysokých škol, věnuje se kandidát pouze akademickému senátu a rektorovi veřejné vysoké školy. Zcela tak opomíjí další významné orgány, jakými jsou např. děkan nebo vědecká rada. Pokud se samotného rozhodování týče, rozebírá kandidát pouze procesní aspekty tohoto rozhodování, tj. např. to, zdali se hlasuje veřejně nebo tajně a jakou procedurou a jakou většinou je třeba dospět k usnesení akademického senátu. U rektora pak zmiňuje takové banality, že není orgánem kolektivním a dále že představuje v jistém smyslu orgán veřejné moci. Kandidát v této kapitole zcela opomíjí to, co by mělo tvořit vlastní jádro jeho práce. **Právě zde by měl rozebrat otázku efektivnosti rozhodování akademických senátů, které mají jako jednu z nejdůležitějších pravomocí oprávnění rozhodovat o rozdělení finančních prostředků (stanovování rozpočtu).** Stejně tak značnou autonomii má v těchto otázkách děkan a rektor. Vedle toho se vůbec nevěnuje jím jinak velmi kritizované otázce rozhodování např. vědecké rady, udělování akademických hodností apod. O tom, že by zde nějak aplikoval instrumentarium ekonomické analýzy práva, pak nemůže být ani řeči.

Informační asymetrii, kterou kandidát rozebírá v předešlých kapitolách, by bylo jistě možné plasticky demonstrovat na rozhodování valné hromady a právu jednotlivých akcionářů na informace, které jim umožňují správně rozhodnout. Není neobvyklé, že akcionáři nebo i společníci mají obtíže s tím získat informace o stavu společnosti. Konkrétní problém představuje např. právo členů dozorčí rady požadovat po společnosti podklady, které jsou nezbytné k výkonu efektivní kontrolní činnosti. Kandidát však otázku informační asymetrie, která úzce souvisí s ekonomickou analýzou práva, v souvislosti s valnou hromadou prakticky nerozebírá. Opět jen velmi povrchně říká to, co je obecně známé, a hlubší rozbor a zamyšlení se nad způsobem tvorby vůle soukromé korporace zde chybí. O tom, že by mohl uvažovat i o jiných korporacích, než je jen akciová společnost, ani nemluvě.

Stejně tak za extrémně povrchní a nevyvážené považují pojednání, které se týká tzv. **povinnosti péče řádného hospodáře** a loajality členů představenstva vůči společnosti. Ani zde kandidát nijak neaplikuje poučky, o kterých se zmiňuje v předešlých kapitolách. Například zde nijak nerozvádí motivační faktor, který by měl přispívat k tomu, že členové představenstva budou v zájmu nejvyššího možného odměňování jednat pouze v zájmu korporace a nikoliv svém vlastním. V této souvislosti by měl však kandidát kriticky zhodnotit i českou realitu, která mnohdy vedla k fenoménu zvanému „tunelování“, který byl zřejmě pro členy managementu podstatně výnosnější než řádná správa a péče ve prospěch korporace. Stejně tak kandidát zcela opomíjí otázku odpovědnosti členů představenstva ve vztahu k třetím osobám, tj. zejména věřitelům společnosti. Pro účely obhajoby pak doporučuji, aby kandidát **prezentoval k této otázce reprezentativní judikaturu** a na ní ukázal přístup ekonomické analýzy práva k povinnostem představenstva jednat s péčí řádného hospodáře.

Šestá a poslední kapitola je nazvána **rozhodování a judikatura**. Vzhledem k tématu práce a názvu kapitoly by se dalo očekávat, že v ní kandidát bude systematickým způsobem rozebírat soudní judikaturu, která se týká jak rozhodování veřejnoprávních, tak rozhodování soukromoprávních korporací, a bude v ní hledat „ekonomické ratio“. Skutečnost je však zcela odlišná. Kandidát v prvních dvou třetinách této kapitoly (tj. na celých 16 stranách) v podstatě řeší otázku interpretace práva. Nejprve se táže, co interpretace je, potom popisuje interpretační metody, přičemž polemizuje s tím, zdali jejich rozdělení na standardní a nadstandardní metody je namístě, rozebírá otázku formalizmu a antiformalizmu při interpretaci, a teprve v souvislosti s teleologickým výkladem osvětluje souvislost mezi interpretací a ekonomickou analýzou práva. V rámci této kapitoly se však kandidát pouští i do zcela obecných úvah nad neurčitými právními pojmy nebo nad soudcovskou tvorbou práva.

V této souvislosti rozebírá i otázku kvaziprecedenčního působení soudních rozhodnutí. Domnívám se, že tato kapitola je metodicky zcela pomýleně koncipovaná. Úkolem kandidáta v rigorózní práci není řešit „úplně všechno“, ale systematicky se soustředit na své téma a o tom konsistentně pojednat. Nesouvisející a poněkud povrchní a tedy i zjednodušující výklady hodnotu jeho práce spíše snižují, než zvyšují.

Druhá část šesté kapitoly již obsahuje to, co napovídá její název, a sice rozbor konkrétní judikatury. První judikát se týká rozhodování jediného akcionáře v působnosti valné hromady. Podle rozhodnutí Nejvyššího soudu je k takovému rozhodnutí třeba, aby rozhodnutí jediného akcionáře bylo přijato celým představenstvem dotyčné právnické osoby, a nikoli pouze jeho jednotlivými členy, kteří jsou oprávněni jeho jménem jednat. Vychází se z argumentu, že nejde o projev vůle, nýbrž o tvorbu vůle, a proto se nejedná o právní úkon. Podle kandidáta je rozhodnutí Nejvyššího soudu neefektivní, neboť vyvolává zbytečné náklady na rozhodování celého představenstva. V jeho argumentaci však postrádám i úvahy, co svědčí pro tento závěr, např. odpovědnost všech členů představenstva, kteří se nutně musí do rozhodování zapojit, a tedy i odpovídat. Zjednodušené tvrzení „čím jednoduší, tím levnější, a tedy i nejlepší“ považuji za nedostatečně zdůvodněné.

Druhý judikát se týká určitosti pozvánky na valnou hromadu, která podle judikatury Nejvyššího soudu musí umožnit akcionáři informované rozhodnutí o tom, zda se valné hromady zúčastní či neúčastní. Toto rozhodnutí podle kandidáta demonstruje snahu o snížení „informační asymetrie“ a je správné. Poslední detailněji rozebíraný judikát se týká souběhu funkce člena orgánu společnosti a pracovního poměru. Rozhodnutí Nejvyššího soudu, které zabraňuje tomuto souběhu, podle kandidáta obsahuje skrytou teleologickou argumentaci, která je založena na snaze po přísné odpovědnosti členů statutárních orgánů.

V další subčásti této kapitoly již kandidát opouští rozbor konkrétní judikatury a začíná se zabývat otázkou přezkumu podnikatelského úsudku tzv. business judgment rule. V této souvislosti vysvětluje, že představenstvo často stojí před otázkou, jaké přípustné riziko by mělo při svém rozhodování strpět. Vysvětluje, že osoby, které rozhodují, rozhodují v nejistotě a nelze jim tedy přičítat k tíži nepříznivý výsledek, který nastane až následně. Z toho důvodu proto kandidát považuje za nesprávné rozhodování soudů, které by činilo členy představenstva odpovědnými za chybné rozhodnutí ex post. Kladu však otázku, kdy jsou překročeny meze ještě přípustného rizika, které podstoupí lehkomyšlný člen představenstva. Je totiž třeba vzít na vědomí, že se nejedná jenom o ochranu akcionářů, nýbrž i o ochranu třetích osob, jako jsou věřitelé, kteří mohou díky nesprávnému rozhodnutí být velmi výrazně postiženi.

Celkové hodnocení práce

Celkový rozsah předložené rigorózní práce čítá 145 stran, a to včetně seznamu literatury, seznamu soudních rozhodnutí, jakož i abstraktu v cizím jazyce. Z tohoto hlediska práce naplňuje formální a rozsahové předpoklady pro tento typ kvalifikační práce.

Z formálního hlediska mám však zásadní výhrady ke způsobu citací, které kandidát zvolil. Tento způsob sice vysvětluje v úvodu své práce, kdy tvrdí, že se jedná o tzv. „harvardský systém citací“, tj. citování pomocí prvního údaje záznamu a roku vydání. Přestože se kandidát domnívá, že tento způsob citování „je přehledný a při jeho správném použití nepůsobí v textu rušivě“, jeho názor nesdílím. Není obvyklý a skutečnost, že jej používá Tomáš Richter ve své monografii o insolvenčním právu nebo J. Bartošek ve své diplomové práci, není sama o sobě argumentem, proč takový způsob citací používat. Když už jej používá, bylo by zřejmě vhodné

uvést alespoň na začátek seznam zkráceně citované literatury tak, aby čtenář nemusel vždy znovu dohledávat, o jakéže dílo se jedná.

K práci mám i závažné **výhrady obsahového charakteru**. Jak plyne z podrobného hodnocení jeho jednotlivých částí, je patrné, že se kandidátovi nepodařilo vytvořit systematickou práci s jasnou strukturou a logickou návazností. Spíše by se jeho práce dala charakterizovat slovy „ke všemu něco“. Problém vidím zejména v tom, že metodologii ekonomické analýzy práva, kterou v úvodní části vysvětluje, v části následující prakticky téměř neaplikuje a zůstává při tvrzeních typu: „je to efektivní“ nebo „je to neefektivní“. Za další slabinu považuji srovnání veřejných vysokých škol a obchodních korporací, resp. akciových společností. Zde by přeci měla hlavní roli hrát otázka, **zda a proč je rozhodování ve veřejnoprávních korporacích strnulejší, těžkopádnější a tedy méně efektivní než v korporacích soukromých**. Na tuto otázku však odpověď nenalzáme a kandidát namísto toho řeší „pseudoproblémy“, jako je způsob hlasování „tichým souhlasem“.

Z práce je patrné, že kandidát není netaalentovaný, zároveň je však z patrné, že nebyl při zpracování této práce nikým veden, což se na ní negativně podepsalo. Jedná se tak spíše o podprůměrnou práci, kterou lze připustit k obhajobě za předpokladu, že při ní kandidát vynikajícím výkonem vyrovná slabé stránky své písemné práce. K tomu, aby se mu to podařilo, bych však doporučoval, aby zpracoval písemný podklad a reakci na oponentské posudky, který by mohl být součástí jeho rigorózní práce a mohl by i přispět k tomu, že rigorózní práci obhájí v této podobě. S touto výhradou tak práci připouštím k obhajobě.

V Praze dne 23. května 2012

.....
doc. JUDr. Karel Beran, Ph.D.
oponent rigorózní práce